

Motion till riksdagen

1987/88:Bo18

av Hans Lindblad (fp)

med anledning av prop. 1987/88:37 om ett nytt plan- och bostadsverk

I propositionen lämnas förslag till riksdagen för närmare inriktning och organisation för det nya verket. Däremot saknas egentlig argumentering kring var det nya verket bör vara lokaliserat.

Enligt min mening talar mycket starka skäl för att verket bör placeras i Gävle.

I mitten av 1970-talet kom centralnämnden för fastighetsdata, lantmäteriverket och statens institut för byggnadsforskning till Gävle som ett led i utlokaliseringen av statliga verk.

De tre myndigheterna har ett klart samband genom att de verkar inom plan- och bostadsområdet. Detta var mycket medvetet, just för att kunna utöka samarbetet och en större samlad effekt i verksamheten. På motsvarande sätt förlades myndigheter inom jord- och skogsbruk till Jönköping och förvaltningsmyndigheter inom försvaret till Karlstad.

Den till Gävle utlokaliserade verksamheten har alltså ett logiskt sammanhang. Den har sedan utgjort en förutsättning när statsmakterna för en tid sedan beslöt att förlägga fastighetsförvaltningsutbildning till högskolan i Gävle/Sandviken.

Riktigt konsekvent samlokalisering av myndigheter inom plan- och bostadsområdet nås dock inte förrän också planverket och bostadsstyrelsen förläggs till Gävle. Sådana förslag har också framkommit genom åren. Ett självklart tillfälle erbjuder sig nu genom tillkomsten av det nya plan- och bostadsverket. Två myndigheter slås samman, och inrättandet av det nya verket ger då en naturlig tidpunkt för en lokalisering till Gävle.

Ett nytt verk inrättas, och riksdagen har att besluta om dess lokalisering. Från personalhåll brukar sägas att tillkomsten av ett nytt verk i verkligheten inte är något nytt, eftersom man fortsätter en verksamhet som tidigare bedrevs vid ett eller flera tidigare verk.

Men med det resonemanget kan sägas att egentligen inget riktigt nytt verk skapats sedan 1600-talet då Axel Oxenstierna inrättade ett antal kontor och kollegier. Ett väldigt antal verk har tillkommit därefter, särskilt efter andra världskriget. Men i praktiskt taget varje sådant fall har det nya verket bildats genom att man brutit ut avdelningar från ett eller fler redan befintliga verk. Antalet verk har därmed ökat. I en del fall – som det nu aktuella – bildas ett nytt verk genom att man slår samman två tidigare verk.

Riksdagen bör besluta om lokaliseringen för nytillkomna verk. Att hänvisa till att verksamheten i det nya verket tidigare bedrivits i ett eller flera andra verk bör inte vara ett skäl för att avvisa att riksdagen fattar beslut om lokalisering på annan ort än Stockholm – för i så fall skulle aldrig någonsin

ett beslut om lokalisering utanför Stockholm vara möjligt.

Det har nu gått drygt ett årtionde sedan utlokaliseringen på 1970-talet. Erfarenheterna visar att utlokaliserade verk kunnat rekrytera kunnig personal och att man därefter har lägre personalrörlighet än verk i Stockholm ofta har. Den utlokaliserade (eller skall vi säga omlokaliserade för att slippa värderingar) verksamheten fungerar alltså väl på den nya orten.

I fallet Gävle kan man säga att en etablering av plan- och bostadsverket skulle ha mycket stora fördelar verksamhetsmässigt genom de stora möjligheterna till nära samarbete med de tre verk som redan finns i Gävle. Därmed skulle skapas en arbetsmiljö som gav mycket goda samverkansmöjligheter och ett effektivt resursutnyttjande, ytterligare förstärkt genom samarbete med högskolan på orten.

Ett mycket starkt skäl för 1970-talets omlokaliseringar var att ge olika regioner i landet en mer varierad arbetsmarknad. Dessa skäl synes mig i dag ännu starkare, eftersom forskning och erfarenheter visar vilken central roll tjänsteproduktion har för en regions utbyggnad.

En mer varierad arbetsmarknad synes vara av enorm betydelse för att kunna utveckla verksamheter som kräver kvalificerad arbetskraft. Jag har vid några dagars kontaktverksamhet vid Sandvikkoncernen tidigare i år fått mycket frapperande exempel på hur utomordentligt betydelsefullt det är att arbete kan erbjudas också maka/make när man söker rekrytera nyckelpersonal till Sandviks stålforskning, verktygsutveckling eller försäljningsorganisationer.

Gör man inget för att öka möjligheterna för båda föräldrarna i en familj att få arbete på samma ort kan Sverige få en accelererad utveckling där expanderande verksamheter ges en oerhörd koncentration till storstadsområdena och de stora universitetens närhet. För resten av landet skulle det betyda en allvarlig utarmning.

Mot den här bakgrunden är skälen att förlägga det nya verket utanför Stockholm starka. För en lokalisering till Gävle talar alltså att man därmed skulle få en logiskt sammanhållen verksamhet med flera myndigheter med uppgifter inom området bostäder, fysisk planering och byggande.

Regionalpolitiskt finns stor anledning att förstärka Gävleborgs län. Inget annat län har under senare år redovisat så stora tal för befolkningsminskning som Gävleborg. Länet har tappat folkmängd sex år i rad. 1983 och 1986 hade länet de värsta minskningstalen av alla län. 1985 delades bottenplaceringen med Norrbotten. Preliminära siffror för första halvan 1987 tyder på att Gävleborg fortsätter att tappa mer folkmängd än andra län. De regionalpolitiska motiven för en lokaliseringsinsats till länets fördel är därför betydande.

Ett beslut att förlägga det nya verket till Gävle skulle därför tjäna både verkets sakområden och regionalpolitiken.

Hemställan

Med hänvisning till mina argument ovan hemställs

att riksdagen fastställer Gävle som lokaliseringsort för det nya plan- och bostadsverket.

Stockholm den 24 november 1987

Hans Lindblad (fp)